

Ein cyf MA - L/KW/0871/17

Lynne Neagle AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1NA
SeneddCYPE@cynulliad.cymru

15 Rhagfyr 2017

Annwyl Lynne,

Ym mis Medi, ysgrifennodd cyn Weinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes atoch i roi diweddariad ar weithrediad y rhaglen trawsnewid anghenion dysgu ychwanegol (ADY) ac ymrwymodd i wneud hynny bob chwarter; roedd hyn mewn ymateb i ail argymhelliad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg yn ei adroddiad cam 1 ar Fil Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru).

Y llythyr hwn yw'r ail o'r diweddariadau hyn. Darperais gopi hefyd o'm llythyr at y Pwyllgor Cyllid ar 11 Rhagfyr ar y dadansoddiad o'r pecyn buddsoddi £20 miliwn i gyflawni'r rhaglen.

Deddfwriaeth a Chanllawiau Statudol

Roedd hi'n ffrainc cael helpu i lywio'r Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) drwy ei gamau olaf, ac roeddwn yn falch iawn ei fod wedi'i basio'n unfrydol gan y Cynulliad ddydd Mawrth 12 Rhagfyr, flwyddyn union ar ôl ei gyflwyno yn 2016.

Hoffwn ddiolch eto i'ch Pwyllgor am roi ystyriaeth drylwyr iddo gydol y broses ddeddfu a gryfaodd wydnwch y Bil. Rwy'n hyderus y bydd y ddeddfwriaeth hon yn helpu i greu gwell system ar gyfer cefnogi rhai o'n dysgwyr mwyaf agored i niwed.

Wrth symud ymlaen, gan ragweld y bydd y Bil yn cael Cydsyniad Brenhinol, bydd ein ffocws yn 2018 yn symud i'r is-ddeddfwriaeth, gan gynnwys ymgynghoriad yn yr hydref ar rai o'r rheoliadau drafft ac iteriad nesaf y Cod ADY drafft, Yna, bydd y rhain

yn destun craffu gan y Cynulliad. Rhagwelaf y bydd y Cod terfynol yn cael ei gyhoeddi ddiwedd 2019.

Gweithredu/cymorth pontio

Ar 11 Rhagfyr cyhoeddais grynoded o ymatebion i'r ymgynghoriad ar weithrediad y Bil law yn llaw â'r dull arfaethedig. Bydd dysgwyr sydd â Datganiadau cyfredol yn trosglwyddo i'r system newydd o fewn dwy flynedd, a phob dysgwr arall sydd â chynlluniau anstatudol yn cael eu trosglwyddo o fewn tair blynedd. Mae hyn yn adlewyrchu adborth rhanddeiliaid o'n hymgynghoriad ar opsiynau i'w rhoi ar waith.

Bydd hyn yn cael ei ddefnyddio nawr i ddatblygu a choethi'r canllawiau ar bontio ar gyfer partneriaid cyflenwi, a fydd yn nodi canllawiau manwl i gefnogi gweithrediad. Bydd hyn yn cynnwys amserlenni manwl ar gyfer cyflwyno cynlluniau datblygu unigol i bob cohort o ddysgwyr yn raddol. Datblygir y canllawiau mewn partneriaeth â rhanddeiliaid allweddol a bydd yn cael ei gyhoeddi ar gyfer ymgynghoriad y flwyddyn nesaf. Yn 2018 byddwn yn cynnal mwy a mwy o weithgareddau wrth i ni symud i'r cyfnod gweithredu, gan gynnwys cymorth a her ar gyfer partneriaid i baratoi ar gyfer rhoi'r system newydd ar waith.

Bydd y pum arweinydd trawsnewid ADY yn dechrau ar eu gwaith yn y Flwyddyn Newydd ac yn gyfrifol am gefnogi partneriaid cyflenwi i gynnal asesiadau parodrwydd a datblygu cynlluniau gweithredu. Bydd y gwaith ymbaratoi yn cael ei ategu gan adolygiad thematig y bydd Estyn yn ei gynnal, a fydd yn pwysu a mesur i ba raddau y mae ysgolion cynradd ac uwchradd, unedau cyfeirio disgyblion a darparwyr addysg ar wahân i'r ysgol yn ymwybodol o'r diwygiadau sy'n cael eu cyflwyno drwy'r Bil ac yn paratoi ar gyfer eu rhoi ar waith.

Ym mis Medi 2017, cynhaliodd Grŵp Gweithredu Strategol ADY ei gyfarfod olaf ar ei ffurf bresennol. Mae'r grŵp wedi bod yn hollbwysig hyd yma yn ad-drefnu'r dull gweithredu a'r rhaglen trawsnewid yn gyffredinol. Maent wedi cytuno wrth i ni symud ymlaen i gyfnod gweithredu'r diwygiadau, y bydd grŵp lefel uwch llai o faint yn goruchwyllo gwaith Arweinwyr Trawsnewid ADY ac yn cynorthwyo gyda'r agweddau cysondeb o ran gweithredu, cydweithio a rhannu arferion da.

Bydd yr wyth grŵp arbenigol a sefydlwyd gan Grŵp Gweithredu Strategol ADY yn parhau i weithio tuag at y gyfres o gamau y cytunwyd arnynt. Mae hyn yn cynnwys datblygu'r templed Cynllun Datblygu Unigol, deunyddiau codi ymwybyddiaeth a threfniadau newydd ar gyfer ymarferwyr iechyd.

Datblygu'r gweithlu

Mae gan arbenigwyr gyfraniad allweddol o ran helpu dysgwyr ag ADY. Mewn partneriaeth â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac Uned Ddata Cymru, mae penaethiaid awdurdodau lleol wedi'n helpu ni i gael darlun cliriach o weithlu gwasanaethau cymorth arbenigol awdurdodau lleol ar hyn o bryd.

Rwyf wedi cytuno i ddyrannu £352,000 o gyllideb datblygu'r gweithlu ADY i'w ddsbarthu fel arian grant i awdurdodau lleol dros y 2 flwyddyn ariannol nesaf (2018-19 and 2019-20) er mwyn helpu gyda hyfforddiant ôl-raddedig athrawon arbenigol a

chynghorol awdurdodau lleol dysgwyr â nam ar y golwg, nam ar y clyw a nam amlsynwyr. Gellir defnyddio'r arian hwn hefyd er mwyn hwyluso hyfforddaint Braille ac Iaith Arwyddion Prydain ar gyfer staff arbenigol awdurdodau lleol.

Er mwyn sicrhau cyflenwad parhaus o Seicolegwyr Addysg, rydym yn ariannu rhaglen hyfforddiant proffesiynol Doethuriaeth Prifysgol Caerdydd mewn Seicoleg Addysg (DEdPsy). Rwyf wedi cytuno i barhau â threfniadau cyfredol DEdPsy am gohort pellach o fis Medi 2018 ymlaen, tra bod trafodaethau am drefniadau 2019-20 ymlaen yn mynd rhagddynt.

Yn dilyn argymhellion gan y Pwyllgor, rydym wedi cynnal gwaith pellach ar gwmpasu rôl y Cydlynnydd ADY. Mae fy swyddogion wedi cydweithio'n agos gydag amrywiaeth o randdeiliaid i nodi gofynion sgiliau a hyfforddiant y rôl bwysig hon. Rydym yn rhagweld y bydd Cydlynwyr ADY yn darparu arweiniad strategol ac yn bwynt cyswllt cyntaf o fewn y lleoliad addysg, ar gyfer cyngor ac arweiniad ychwanegol a phroffesiynol.

Codi ymwybyddiaeth

O ganlyniad i'r adborth i'r ymgynghoriad ar weithredu'r Bil, rydym wedi comisiynu Eliesha Cymru i ddatblygu cyfres o ddeunyddiau dysgu a hyfforddiant er mwyn helpu i roi rhaglen trawsnewid ADY ar waith, gan gynnwys y Bil. Byddant yn sail i hyfforddiant gweithredu amlasiantaeth unwaith y bydd y Cod a'r is-ddeddfwriaeth mewn grym. Bydd yn helpu ymarferwyr i ddeall a pharatoi ar gyfer y newidiadau a gaiff eu cyflwyno dan y drefn newydd ac yn helpu i sicrhau cysondeb o Fôn i Fynwy.

Cafodd asesiadau tystiolaeth cyflym a chanllawiau hygyrch ar ymyriadau effeithiol i gefnogi plant a phobl ifanc ag amrywiaeth o ADY eu comisiynu yn gynharach eleni. Mae'r asesiadau tystiolaeth cyflym o'r ymyriadau i helpu plant a phobl ifanc ag ADHD ac ASD hefyd bron yn barod. Defnyddiwyd tystiolaeth o'r asesiadau i ddatblygu canllawiau hygyrch a chynhaliwyd gweithdai gydag ymarferwyr a rhieni er mwyn deall eu hoffterau o ran strwythur a chynnwys y canllawiau.

Polisi ategol / parhad busnes

Mae'r elfen hon o'r rhaglen yn canolbwyntio ar sicrhau bod y system AAA ac LDD gyfredol yn gweithio'n esmwyth tan y daw'r system ADY newydd i rym. Wrth i ni nesáu at y broses weithredu, mae'r agwedd hon ar y rhaglen yn canolbwyntio fwyfwy ar gynnal parhad busnes.

Er mwyn cefnogi'r broses lleoliad arbenigol ôl-16, rwyf wedi cytuno i gyhoeddi canllawiau technegol ar gyfer sefydliadau addysg bellach arbenigol. Mae'r canllawiau hyn yn rhoi cyngor clir ar ddisgwyliadau Llywodraeth Cymru ar rôl sefydliadau Addysg Bellach wrth gyflwyno'r ddarpariaeth ôl-16 i bobl ifanc. Hefyd, rwyf wedi cytuno i gyhoeddi canllawiau technegol diwygiedig i Gyrfa Cymru. Byddwn yn defnyddio gweithdai i ategu'r canllawiau ac archwilio sut mae'n gweithio'n ymarferol.

Gobeithio y gallwn barhau i weithio'n effeithiol yn ystod y cam gweithredu ar yr hyn sy'n becyn trawsnewid o bwys a fydd o fudd i'r bobl mwyaf agored i niwed yng Nghymru.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Simon Thomas AC, Cadeirydd, Y Pwyllgor Cyllid a Mick Antoniw AC, Cadeirydd, Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Rheoli Deddfwriaethol.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kirsty Williams'.

Kirsty Williams AC

Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg